

1/89

DE SLECHTVALK.



VOGELWACHT UDEN E.O.



VOGELWACHT

UDEN E.O.

<u>Voorzitter:</u>	P. van der Voort, Dorshout 2 Uden, tel. 04132- 63292
<u>Secretaris:</u>	J.-W. Hermans, Broekmorgen 28 Uden, tel. 04132- 69804
<u>Penningmeester:</u>	B. Gevers, Hoornstraat 6 Uden, tel. 04132- 60613
<u>Bestuursleden:</u>	J. v. Bergen, W. Janssen & E. Böcker
<u>Bank:</u>	Rabobank Uden 15.49.30.989 Gironummer bank 1096522

"DE SLECHTVALK"

Een orgaan van Vogelwacht Uden e.o.

Redactie: M. Hoefnagels, J.W. Hermans, J. Hermans,
P. Noy, G. Hermans & P. v.d. Acker

Tekeningen: W. Janssen & E. Böcker

Typewerk: S. Gevers

Copy voor het volgende nummer inleveren bij één van de
redactieleden vóór 30 juni 1989

NUMMER 1

We zien niet graag dat iemand gedeeltes van dit blad gebruikt, voordat we daar
schriftelijk toestemming voor hebben gegeven.

INHOUD

	blz.
Mededelingen redactie	3
Mededelingen bestuur	4
Leudal	6
In gesprek met.....Edith en Jos	7
Doorgeefpen	10
Publiekswandeling	12
Zwartjassen	15
Kille Kil	18
"Sint" Kerkuil	20
Inventarisatie	21
B.M.P. (Broedvogel Monitoring Projekt)	27
Nestkasten	30

LAATSTE NIEUWS: Ook N.C.R.V.

De N.C.R.V. verzorgt al jaren het programma "Ja Natuurlijk". Rond het verschijnen van de "Slechtvalk" zal de honderdste uitzending plaatsvinden. (In deze uitzending zal een filmpje over kerkuilen te zien zijn).

In het komende seizoen krijgt het programma een nieuw jasje. Zo wordt er weer een spelelement ingebracht. Twee teams van verschillende natuurverenigingen spelen tegen elkaar in een kwis. Voor de eerste uitzending zijn dat de Werkgroep Behoud Tropisch Regenwoud en De Vogelwacht Uden. In april heeft het eerste gesprek plaatsgevonden met Jan Pieter Visser. Hij wordt de nieuwe eindredakteur. Nu werkt hij nog voor Hier en Nu.

De Vogelwacht werd verzocht om met negen mensen naar Hilversum te komen voor informatie over het programma en om een kleine test af te leggen. Na deze auditie is er een team samengesteld, bestaande uit: John Hermans, Wim Janssen, Jan-Willem Hermans en Jos Marcelissen. Drie van deze mensen zullen in de kwis meedoen, de vierde wordt reserve-speler.

Op 24 mei worden de opnames gemaakt, in Burgers Bush in Arnhem. Hier mag 'eigen' publiek bij zijn, maximaal 25 personen.

Op het moment is de Vogelwacht bezig een filmpje te maken om zichzelf voor te stellen aan de televisie kijkers. Het meeste werk zit in een opname van zoveel mogelijk leden (op 15 mei bij het Bezoekerscentrum).

De N.C.R.V. maakt zelf nog een film van de beverzwaluwenwand op Hemelrijk.

Het programma wordt uitgezonden op dinsdag 27 juni.

Jos Marcelissen.

MEDEDELINGEN REDACTIE



Ga er maar voor zitten, want ook dit blad is weer de moeite waard! Tot ons geluk zijn er steeds meer mensen die niet—alleen de verreijker vaardig hanteren, maar ook de pen.

Zoals Joep en Jos die verslag uitbrengen van leuke excursies. Lees hun verhalen, misschien raak je wel zo nieuwsgierig dat je volgende keer ook meegaat. Want zeg nou zelf: een mooi gebied bezoeken, vogels kijken en flink lachen om allerlei vreemde capriolen, wie weet er een betere besteding voor zijn zondagochtend?

Enkele werkgroepen hebben de winter aangegrepen om de balans van afgelopen jaar op te maken. Uit hun verslagen blijkt dat er hard en enthousiast gewerkt wordt. Petje af voor de nestkasten-, kerkuilen en inventarisatieploeg!

Het landschapsbeheer zit ook weer volop in de lift. Dat valt te lezen in het verhaal van Ernest over het Anna-bosje en de Kooldert. Wie trouwens meer wil weten over de B.M.F.-methode kan ook bij hem terecht, want hij heeft het even duidelijk voor ons op papier gezet.

Natuurlijk hebben we ook onze vaste rubrieken. Peter is in gesprek geraakt met Edith en Jos. Edith is het nieuwe bestuurslid, een goede manier om haar wat beter te leren kennen. En Jos, ja, die wordt nu beschreven, wat anders is dan zelf schrijven.

De vogels die we wat nader gaan bekijken zijn de z.g. zwartjassen. We zien ze zo vaak en in zo grote getale, dat we er meestal weinig aandacht aan besteden en toch..... ze zijn die moeite meer dan waard.

De doorgeefpen hebben we dit keer zelf in handen gegeven van Pedro van den Acker. Nu Stephanie steeds meer in de ban raakt van de computer hoeft hij minder koppen boven onze artikelen te fabriceren, dus dachten wij dat hij wel een leuk stukje aan zijn computer zou weten te ontfutselen. We zijn benieuwd aan wie hij de pen doorgeeft en nog benieuwder of die pen dan ook weer opgenomen wordt! Laat je niet afschrikken en schrijf. Het hoeven echt geen bladzijdes te zijn, tien regels is ook mooi. Het hoeven ook geen spannende avonturen te zijn, vogelaars-geluk kan al zitten in die merel die je elke ochtend op tijd uit je bed fluit.....

Het bestuur heeft ook het een en ander mee te delen en verder is ons blad "gelardeerd" met gedichtjes uit Vroege Vogels. (Wie niet weet wat gelardeerd is, kan bij Jan-Willem Hermans terecht.)

Tot slot nog een vraag. Het volgende blad willen we tegen de herfst uitbrengen. Wij hebben het idee dat velen van ons nog op vakantie gaan en dan verreijker enz. meeslepen. Laat ons allemaal genieten van jullie belevenissen - al zijn ze nog zo "gewoon". Stop je verhaal voor 31 augustus bij een van onze redactieleden in de bus, we zullen het met hoera-geroep ontvangen.

Een vrolijke vogel-lente en zomer wenst jullie

de redactie.

MEDEDELINGEN BESTUUR

Ledental

We krijgen steeds nieuw bloed bij de Vogelwacht.

Als nieuwe leden zijn te verwelkomen:

Peter Wienbelt, Den brier 112, Uden, tel. 68198

Jan Ottens, Voorroventje 45, Zeeland, tel. 00865-2918

Yolanda Gevers, Berdrant 36, Uden, tel. 61177

We hebben ook een paar afmeldingen binnen. Frank Mulkens en Ivo van Lanen hebben de Vogelwacht verlaten.

Als laatste nog een adreswijziging, welke eigenlijk al genoteerd staat, t.w. Pedro van den Acker verhuist naar berdrant 36, Uden tel. 61177.

Vogelbescherming

De Nederlandse Vereniging tot bescherming van Vogels bestaat dit jaar maar liefst 90 jaren. Dit wordt gevierd met een heleboel activiteiten. Een ervan vindt plaats op 8 oktober 1989 en gaat heten De Nationale Vogeltrekdag. Het is de bedoeling om dwars door Nederland, van de pier van IJmuiden tot aan de Duitse grens bij 's-Heerenberg een lint van waarnemers te vormen. De waarnemers in dit lint tellen een dag lang wat er aan vogeltrek langskomt. Met behulp van computer-terminals en portofoons worden de verzamelde gegevens razendsnel doorgegeven aan een centrale computer die zichtbaar maakt wat er aan vogeltrek is overgekomen. De NOS wil ruime aandacht besteden aan de dag. De NOS zal een aantal live-televisieprogramma's brengen, met impressies van de dag. De Nationale Vogeltrekdag zal het boeiende verschijnsel vogeltrek en het belang van Nederland als trekvogelland en vogelend Nederland onder de aandacht moeten brengen bij een breed publiek. De Nationale Vogeltrekdag zal gepaard gaan met met een briefkaartenactie tegen het lijmen van "onze" trekvogels in Spanje.

De Vogelwacht heeft 3 telposten opgegeven. Uiteraard is het leuk (en gezellig) om met een paar personen de telpost te bemannen. Diegene die hier iets voor voelt kan contact opnemen met Jan-Willem Hermans. Jullie horen hierover nog meer.

Huisvesting

Zoals jullie wel weten gaan we met 3 verenigingen, te weten INV-Uden, kinderboerderij en de Vogelwacht een verenigingsgebouw neer zetten. Een actieve werkgroep, waarin vertegenwoordigers van de verenigingen zitten, is al actief aan de slag geweest.

Het is de bedoeling dat we middels schenkingen, subsidies en eigen werkzaamheden het gebouw kunnen realiseren. D.w.z. als we de sleutel van het gebouw omdraaien er geen enkele schuld meer is. De stichting Jongeren bouwen voor jongeren is de grootste subsidiegever. Het gebouw zal de toepasselijke naam "De Groenhoeve" krijgen. Om nog meer geld bijeen te krijgen is er door de werkgroep een brochure samengesteld waarin de doelstellingen e.d. verwoord staan.

Inmiddels is er ook een exploitatiebegroting opgezet. Er zal een beheersstichting moeten komen waarin de diverse verenigingen zitting hebben. Deze stichting zal de zorg moeten hebben voor de exploitatie en voor het verdere beheer van het gebouw. Elke vereniging zal een soort huur moeten gaan betalen voor het gebruik van het gebouw.

Hoe dan ook de bouw gaat door. Afhankelijk van de subsidies zal het een groot of klein (sober) gebouw worden. Het tijdstip van bouwen hebben we jammer genoeg niet in de hand, dit ligt in handen van Jongeren bouwen voor jongeren. Toch hebben we goede hoop dat er in september/oktober gestart wordt met de bouw. Wordt vervolgd.

Ja, natuurlijk

We zijn benaderd door het redactieteam van het populaire NCRV-programma Ja, natuurlijk. Deze willen opnamen maken van de oeverzwaluwenwand en hun bewoners. Eind april (de toptijd van de oeverzwaluwen) komen ze opnamen maken. Het ligt in de bedoeling om weer een quiz-programma van Ja natuurlijk te maken. Hiervoor zullen waarschijnlijk 3 leden van de Vogelwacht moeten strijden tegen 3 personen van een andere natuurgroep. Hoe dit verder verloopt weten we nog niet. Jullie horen (en zien) hier meer van.

Berichtjes

*maar liefst 375 broedparen van de kerkuil zijn er in 1988 geregistreerd.

*er is een nieuwe nestkastenhandleiding uitgebracht. Deze is voor f 15,00 te bestellen bij Stephanie tel. 60613

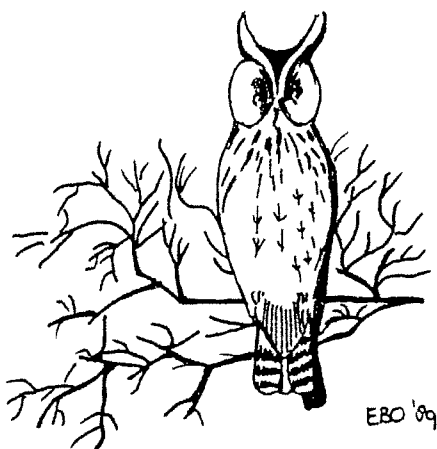
*hebben jullie nog bijzondere waarnemingen? Geef dit s.v.p. door aan Jan van Bergen.

*hierbij een tabel van SOVDN waarin toename (+), afname (-) of gelijke stand (o) van vogels vernoemd wordt t.o.v. 1987

Resultaten 1988:

aalscholver	+	blauwe reiger	+
lepelaar	o	zwarte stern	-
roek	+	geoorde fuut	+
woudaapje	-	grijske kievit	+
Europese kanarie	+	grijske gors	-
korhoen	-	ijsvogel	+
grote gele kwikst.	+	kramsvogel	+
paapje	+	grote karekiet	+
grijske klauwier	+	ortolaan	-

Jan-Willem Hermans.



KEEP

Als u vogels wilt bespieden
Help die beesten niet om zeep
Houdt u koest in broedgebieden
Kijk, daar zit nu juist de keep!

LEUDAL

"Ren nooit weg als een gorilla je aanvalt." Waarom blijft die zin uit de film "Gorilla's in de mist" toch in mijn hoofd spoken? Even tevoren heb ik de kortste weg naar de Zelster beek gevraagd. We moeten over twee boerenerven. Het eerste zal geen probleem geven, de boer van het tweede erf zou een rare man zijn. Hij stuurt meestal de mensen die over zijn erf lopen terug. We hebben geluk. Tussen de akkers van de bewuste boer en de sloot is net genoeg ruimte om te lopen. Als we de boerderij passeren kijk ik daar bewust niet naar en ook niet naar de achttien mensen die me volgen. Het lukt ons zonder problemen om de gewenste oversteek te maken.

Voor mij is het de tweede keer dat ik in het Leudal kom. Ik word daarom tot gids gebombardeerd. Wat de anderen niet weten is dat ik zelfs in staat ben om in onze eigen badkamer te verdwalen. In de loop van de ochtend sta ik een paar keer voor de keuze om heel dapper te doen alsof ik de weg weet of toe te geven dat ik ook zo maar wat dwaal. Als we na een uurtje of drie weer bij de auto staan valt er wat van me af. Ten onrechte overigens. Volgens de niet nader te noemen gebroeders H. is het mijn fout dat er in het cafe waar we koffie gaan drinken geen Limburgse vlaai en zelfs geen mars te krijgen is. Ik heb begrepen dat ik nu nooit meer een excursie hoef te leiden.

Wat is er allemaal gebeurd tussen acht en pakweg twee uur die dag?

Rond kwart over acht waren we vertrokken uit Uden. Op de markt hadden we eerst nog een zwarte roodstaart gehoord. Een goede drie kwartier later reden we het Noord-Limburgse plaatsje Roggel uit en een verrassend landschap in. Verrassend omdat er al enig relief zichtbaar was. De aankomst was veelbelovend: een grote bonte specht voelde zich geroepen om tegen een goed zichtbare boomstam te poseren. Later op de dag kregen we nog zo'n mooie waarneming voorgeschoteld: een roodborst die in een boomtop volop zat te zingen.

Eigenlijk zat vrijwel alles mee, het weer was mooi, het gebied was mooi en we konden een aantal vogels fraai observeren. Jammer genoeg heeft er niemand een lijstje bijgehouden van de soorten die we hebben gezien. Wat ik me herinner zijn de nodige mezen, een vrouwtje blauwe kiekendief, een boomkruiper en de spanning toe we een grote gele kwikstaart dachten te horen. Het terrein waar we door liepen herbergt ook ijsvogels en oeverzwaluwen als broedvogel. (Toevallig was de eerste oeverzwaluw op het hemelrijk een dag voor de excursie gezien.) Echt spektakulaire soorten hebben we niet gezien. De plantengroei en het gebied zelf zijn daarentegen wel sensationeel. Het Leudal is een ruim 400 hectare groot natuurgebied, bijna helemaal in het bezit van Staatsbosbeheer. Het mooie ervan is de afwisseling. Wij zijn langs een moeras gelopen met elzenbroekbos, door eiken-bekenbos, vlak langs de beken en ook hoog erboven. Vooral de Zelster beek meandert zo sterk dat je regelmatig afgesneden kronkels tegenkomt.

Speenkruid en bosanemoon komen veel voor. Wat ook leuk is, is dat er veel vleermuiskasten in het bos hangen. Blijkbaar wordt er actief aan natuurbescherming gedaan. Overigens, volgens het handboek van Natuurmonumenten komen er in het Leudal meer dan 100 vogelsoorten voor. Wie meer wil weten over dit bijzondere

natuurgebied kan er of naar toe gaan of lezen wat onder andere J.P. Thijssse erover schreef. Zie ook de Bossenatlas van Nederland.

Jos Marcelissen.

IN GESPREK MET EDITH EN JOS



Na een telefoontje van Jos om een half uur later te komen, Edith was nl. net van haar werk teruggekomen, schertste ik dat het interview dan ook een half uur korter zou duren. Dat ik uiteindelijk om half twee 's nachts de deur uitging geeft toch wel aan hoe snel zo'n gezellige avond voorbij is.

Edith en Jos zijn nog niet zo lang geleden lid geworden van de Vogelwacht. Vorig jaar, na de zomervakantie hebben ze via via wat informatie van de vereniging gekregen. "De nacht van de Nachtegaal" was hun eerste kennismaking met de Vogelwacht. De nachtegalelieden lieten zich helaas niet horen. Gezellig was het in ieder geval wel.

De activiteiten en doelstellingen van de Vogelwacht spraken hen dermate aan dat ze vorig jaar september besloten hebben om bij de club te komen.

Op mijn vraag of het haar iets uitmaakt in welke volgorde ik hun namen opschrijf, antwoordt ze dat het niet uitmaakt. Hoewel zij bij het opgeven als lid, de secretaris gevraagd had om haar naam en adres volledig te vermelden op de ledenlijst. Het leek haar overkomen alsof de vrouw er als aanhangsel bijstond.

Bij alle "koppels" stond alleen de naam en het adres van de man volledig vermeld. Volgens de secretaris was dit geen enkel probleem. Hij had er nog nooit zo bij stilgestaan.

De daaropvolgende herfstexcursie naar de Wadden heeft grote indruk op hen achtergelaten. De saamhorigheid en onderlinge band tussen de mensen daar is uniek te noemen. Eigenlijk zouden alle nieuwe leden van deze gelegenheid gebruik moeten maken. Buiten de sociale kontakten zijn deze dagen ideaal om je parate vogelkennis te vergroten, aldus Jos.

Jos (34 jaar) is geboren in Tegelen bij Venlo. Na zijn tweede levensjaar zijn ze naar Hoogvliet verhuisd. Dit ligt in de buurt van Rotterdam, letterlijk en figuurlijk onder de rook van de olieraffinaderijen. Hoogvliet wordt ook wel "smogcity" genoemd. Hij wil er in ieder geval niet meer wonen. Tot zijn twintigste heeft hij er gewoond, samen met zijn ouders, drie broers en twee zussen.

Daarna heeft Jos 's lands belangen gediend als boordschutter van de Pantserinfanteriebrigade te Ermelo. Vervolgens heeft hij een driejarige opleiding Psychiatrie-B in Noordwijk gevolgd. Na deze met succes afgerond te hebben heeft hij in de contreien van Breda gewoond. Een van die plaatsen was Panhoeve. Hier heeft hij een tijdje aan de rand van een bos gewoond. De waardering voor alles wat met de natuur te maken heeft is hierdoor alleen maar groter geworden.

Naast zijn dagelijks werk in de psychiatrie werd nog tijd gevonden om actief te zijn in de Vogelwerkgroep te Zundert.

Jos en Edith hebben elkaar in 1984 op een nieuwjaarsreceptie in Breda leren kennen. Zij waren toen nog beiden werkzaam in hetzelfde psychiatrisch ziekenhuis in Breda.

Edith heeft daarvoor in Etten-Leur gewoond waar zij haar eerste baan als creatief therapeute had. Hier was een vierjarige opleiding te Amersfoort aan voorafgegaan.

Edith is 30 jaar geleden in Katwijk aan Zee geboren. Vanwege het werk van haar vader als onderwijzer zijn ze na 1 jaar naar Harderwijk verhuisd. Aan de rand van de Veluwe was het mooi wonen. Ze trokken er in die tijd vaak op uit. Van Jan Vrients, oprichter van het huidige Jan Vrients museum en ex-studiegenoot van haar vader, heeft de familie Bocker veel geleerd over de flora en fauna in Nederland. Via haar vader heeft Edith veel kennis opgedaan van alles wat met de natuur te maken had.

Momenteel wonen Edith en Jos alweer zo'n twee jaar in Uden. Vergeleken met hun bovenwoning in Breda zitten ze hier op Wachtendonk best wel aardig, met veel groen rondom huis. Allerlei vogels beschouwen dit groen ook als hun domein. Merel, winterkoning, roodborst, groenling, vink, grote bonte specht, tjif-tjaf, kool-, pimpel- en staartmees zijn regelmatige gasten. Deze laatste is op het moment druk in de weer om een nestje te bouwen in een van de dennetjes langs het huis. Zo'n broedgeval is voor Jos aanleiding om alles wat met staartmezen te maken heeft grondig te bestuderen. De boekenkast is dusdanig gevuld dat er altijd wel iets van 't een of 't ander te vinden is. Jos is een echte boekenwurm en wil regelmatig iets tot in detail terugzoeken, terwijl Edith iets minder diep op de materie ingaat. Ze is daarentegen breed georiënteerd en in veel zaken geïnteresseerd.

Toen het bestuur haar kort geleden vroeg of ze als kandidaat naar voren wilde treden voor een bestuursfunctie hoefde ze niet lang na te denken. Tijdens de laatste ledenvergadering is ze met overweldigende meerderheid gekozen.

Op de vraag waarom ze een bestuursfunctie binnen de Vogelwacht ambieert antwoordt ze dat dit een ideale gelegenheid is om zich van nabij met beleidszaken e.d. bezig te houden. Om een evenwichtig beleid te bewerkstelligen, binnen een vereniging waar zich steeds meer vrouwelijke leden aanmelden, is het van belang dat ook de samenstelling van het bestuur hierin meegroeit. Wat Edith kon waarderen tijdens haar eerste bestuursvergadering was, dat men van mening was dat het notuleren van de vergadering niet expliciet een vrouwentaak is.



Momenteel heeft Edith een 32-urige werkweek op Huize Padua als creatief therapeute. Allerlei patienten worden d.m.v. individuele dan wel groepstherapie op creatieve wijze gekonfronteerd met bepaalde gedragsstoornissen. Genoemde therapie heeft een non-verbaal karakter en dient ervoor, samen met de andere therapieën, de patient weer volwaardig in de maatschappij terug te laten keren.

Dit therapeutisch bezig zijn met mensen spreekt Jos en Edith erg aan. Meer nog dan de verpleegkundige kant. Als je ziet dat er mensen geestelijk en mentaal bovenop komen en weer normaal mee kunnen draaien in de maatschappij, dan geeft dit toch veel voldoening.

Jos is tot voor kort werkzaam geweest in een kliniek voor verslaafden te Beek en Donk. Vanwege interne reorganisatie kwam zijn functie daar op de tocht te staan. Momenteel werkt hij via uitzendbureaus voor verschillende psychiatrisch inrichtingen. In zijn vrije tijd is Jos actief binnen de taakgroep kerkuilen. Door het leggen van kontakten met de mensen of instanties waar kerkuilen gesignaleerd zijn probeert de taakgroep daar nestkasten te plaatsen. De bijbehorende inventarisatie en administratie wordt eveneens bijgehouden.

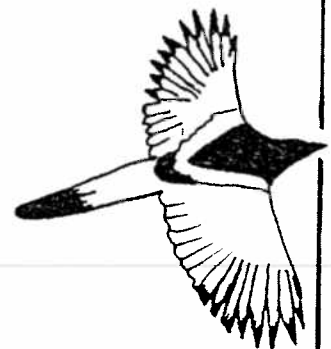
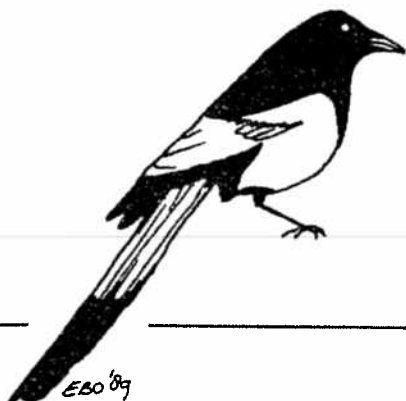
Ook het schrijven van redactionele artikelletjes voor "De Slachtyalk" spreekt hem erg aan. Gewoonweg omdat hij de combinatie van praktijk en theorie ideaal vindt om dit via dit medium aan de overige leden kenbaar te maken. Deze didactische eigenschap wil hij t.b.v. zijn werk verder vergroten door het volgen van een opleiding leraar verpleegkundige te Nijmegen. Jos hoopt hier op korte termijn aan te kunnen beginnen.

Sinds kort zijn Edith en Jos doende om een heemtuin in te richten. De komposthoop is er al. Op zijn tijd krijgen ze stekkiee e.d. van een kennis uit de Achterhoek. De laatste tijd is er wat meer tijd over om iets aan de tuin te doen. Tot voor kort is veel vrije tijd gestoken in het binnenshuis opknappen van allerlei karweitjes.

Gezamenlijk wordt regelmatig een bioscoopje gepakt. Liefst een film waar een boodschap in zit of gebaseerd op een waar gebeurd verhaal. Ook cabaretvoorstellingen in de Udense Schouw worden door hen bekeken. Vooral de nieuwelingen onder de cabaretiers spreken hen aan.

Op de vraag of er binnen de Vogelwacht ook cabaretiers rondlopen antwoordt Jos: "nee, wel goochelaars en daarvoor moet je meegaan met de herfstexcursie, dan kun je dat met eigen ogen aanschouwen."

Peter Noy.



DOORGEEFPEN

De doorgeefpen, een inmiddels bekende rubriek in ons blad die echter volgens mij niet door iedereen begrepen wordt.

Toen de redactie deze keer weer enkele vergeefse pogingen deed om de doorgeefpen aan iemand te overhandigen heb ik als mederedactielid deze taak maar op me genomen.

Ja, wat moet je nu schrijven in een rubriek als deze?

Wat over jezelf, wat over vogels of nog iets anders, nou laat ik van alles maar wat proberen.

Mijn naam zal veel vogelaars die nog niet zolang lid zijn van de Vogelwacht onbekend in de oren klinken. Toch was ik al lid van de Vogelwacht toen deze nog een dochtervereniging was van het IVN in Uden.

Dit is toch al weer menig jaartje geleden en het blijkt dat onze vereniging prima doet. We hebben veel leden waarvan een groot gedeelte ook actief is, hetzij in een werkgroep of op een andere manier. Dit is voor een vereniging als de Vogelwacht een zeer belangrijke zaak. Ik zelf ben lid van de redactie en daarmee houdt het eigenlijk op. Dit heeft veel te maken met mijn studie. Ik studeer namelijk biochemie en heb het daarmee vaak erg druk. Volgend jaar is mijn laatste jaar, ik loop dan stage. Hopelijk heb ik het dan wat minder druk dan nu, zodat ik weer wat meer tijd krijg voor andere activiteiten, waarvan de Vogelwacht er zeker ook een zal zijn.

Momenteel heb ik het ook erg druk met andere zaken, omdat mijn vriendin (Yolanda) en ik over twee weken gaan samenwonen en er dus van alles moet gebeuren om het een en ander te bewerkstelligen.

Een huis wil voor ons zeggen meer ruimte en dat is nu net wat mij erg goed uitkomt. We krijgen een grote zolder die helemaal ingericht zal worden met terraria, aquaria en binnenvolieres.

Ja, niet alleen vogels interesseren mij maar ook reptielen, amfibieën en vissen hebben mijn belangstelling. Wat ik hierbij wel wil vertellen is dat het bij alle dieren gaat om dieren die in Nederland zijn gekweekt. Voor mijn hobby worden er dus geen dieren uit de natuur weggevangen.

Ook erg veel belangstelling krijgt de tuin die bij ons huis gelegen is. Deze wordt zo vogelvriendelijk gemaakt als maar mogelijk is. Deze grenst aan een grote parktuin zodat er in ieder geval veel vogels in de buurt zitten. Door nu veel struiken te planten en een mooie vijver te maken hoop ik dat de vogels ook eens zullen overvliegen naar mijn tuin zodat ik ze daar dan mooi kan bekijken.

Dan is er weer ruimte voor mijn andere hobby nl. het fotograferen en filmen van dieren. Hiervoor trek ik trouwens ook vaak de natuur in of ga ik naar de diertuin. Nu we het trouwens toch over diertuinen hebben wil ik even een tip geven voor als het weer het niet toelaat buiten te gaan wandelen. In het Burgers Dierpark te Arnhem is een grote tropenhal gebouwd, de Burgers Bush. Deze hal is immens groot en is helemaal beplant met tropische planten en wordt bewoond door allerlei dieren waarvan



een groot gedeelte bestaat uit vogels. Deze dieren leven natuurlijk in gevangenschap, maar dan wel op een unieke manier. Elke vogel kan zelf een territorium opeisen en leven als in de vrije natuur. Er is dan ook nergens een hek- of traliwerk te zien. Te zien zijn onder andere enkele soorten tropische vliegenvangers en rallen. Echt, ik vind dat iedere natuurliefhebber dat eens gezien moet hebben.

Zo, nu wil ik besluiten met de mededeling dat het de bedoeling van mij en Yolán is dat we binnenkort weer vaker te zien zijn bij de excursies en andere bezigheden van de Vogelwacht want ik vind deze altijd erg gezellig en boeiend en wil op deze manier al de mensen die deze excursies en dergelijke organiseren een compliment geven want het is best moeilijk om telkens weer een interessant gebied te vinden met een mooie en goede vogelstand.

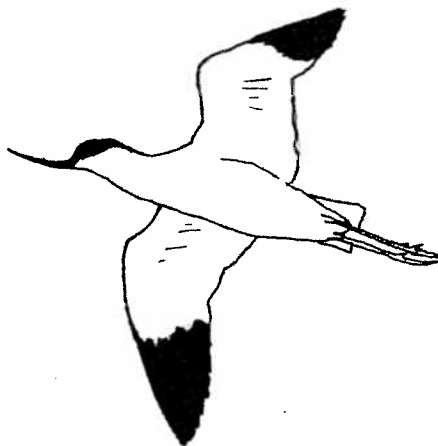
Hopelijk allemaal tot ziens bij een van de activiteiten van de Vogelwacht.

Pedro van den Acker.

P.S. Het valt mij op dat het helemaal niet moeilijk is om een stukje te schrijven en ik wil dit dus iedereen aanbevelen. De DOORGEEFFEN geef ik graag door aan ons nieuwe lid Peter Wienbelt zodat deze een mooie gelegenheid krijgt zichzelf voor te stellen. Dus Peter PAK DIE PEN!!

KLUUT

De slechte slechtvalk transpireerde
Terwijl hij voor zijn rechter zat
Het halve vogelrijk beweerde
Dat hij de kluut belazerd had.



PUBLIEKSWANDELING

"Vogelkijkdag groot succes"

Die strekking had het artikel in het Brabants Dagblad naar aanleiding van de vogeldag op 12 maart. Deze dag was georganiseerd door het bezoekerscentrum in de persoon van Cora de Leeuw.

Van succes mag je inderdaad wel spreken. Op de attracties die er waren kwamen naar schatting zo'n tweeduizend mensen af. De weg voor het bezoekerscentrum stond barstensvol met auto's; van het natuurminnend publiek. Dat blijft toch een moeilijke kwestie: met de auto kom je het makkelijkst op de plaatsen die daar het meeste last van hebben.

Voor de bezoekers was er veel te beleven. Er werd een film gedraaid over de buizerd, er was een diaserie over de Maashorst, de expositie "wintervogels" was nog steeds te bekijken (voor een deel werk van de Vogelwacht), er zat een vogelschilder te werken en er waren diverse nestkasten te zien. Voor die nestkasten was veel interesse, met name de kerkuilenkast trok veel aandacht, zowel van geïnteresseerde leken als van de Homo Ornithologica, de vogelaars dus.

Wandelingen:

De Vogelwacht organiseerde een aantal wandelingen, net als in januari en februari. Officieel was dit de laatste winterwandeling, in praktijk zorgde het mooie weer ervoor dat dit een eerste voorjaarswandeling werd. De opkomst was zonder meer groots. Met in totaal zestien gidsen hebben we ergens tussen de drier- en vierhonderd mensen rondgeleid. Op deze wandelingen wil ik wat verder ingaan.

Er werd op drie tijden gewandeld, om 8.30 uur, om 10.30 uur en om 14.00 uur. De middagwandeling trok het meeste publiek, zo'n 200 mensen. Een aantal mensen vond 1,5 uur wandelen te lang en vroeg om een kortere tocht. Martin was bereid om deze groep te gidsen. Maar bij vertrek bleek de toeloop zo groot dat Bart zich als extra voorlichter aansloot. Achteraf vertelde Bart dat deze groep misschien wel de meest geïnteresseerde en gemotiveerde groep van die dag was geweest.

De opkomst in de ochtend was (gelukkig) kleiner. We konden daardoor elk groepje minstens met z'n tweeën leiden. Vaak zag je dat er binnen zo'n klub twee subgroepjes ontstonden.

Behalve mensen die eens een keer met de Vogelwacht mee wilden lopen waren er ook behoorlijk wat leden van vogelwachten en natuurgroepen uit de omgeving die meeliepen. Ze leverden vaak een prettige bijdrage aan de informatie tijdens de wandelingen. Sterker nog, er waren twee Osse vogelaars die zelf een groep op sleeptouw namen toen we gidsen tekort kwamen. Ik weet niet eens of we ze daarvoor bedankt hebben.

Gidsen:

In totaal hebben we met zestien mensen gegidst, waarvan er dus twee uit Oss kwamen. Van onze eigen Vogelwacht deden dus 14 mensen mee, dat is precies een op de vijf leden. Niet gek, lijkt me. Wie ik speciaal aan wil halen is Berry, met zijn elf jaar veruit de jongste gids, maar bepaald niet onkundig. Hij leest "het Vogelaartje" en is tegenwoordig bij vrijwel elke inventarisatie present. Bij de publiekswandelingen zorgde hij voor een regelmatige aanvoer van braakballen en had hij een verhaaltje over zangvogels klaar. (aan de poten van een vogel kun

je zien of een vogel zangvogel is, aldus Berry) Tot zover het verslag van de publiekswandelingen zelf.

Vertrouwelijk:

Ik wil het graag nog even hebben over de informatie die je "het publiek" geeft als gids.

Je gaat met een groep mensen het veld in. Die mensen willen van alles weten. Jij bent bekend in het terrein. Wat vertel je dan allemaal en wat 'vooral' niet. We weten allemaal dat hoe langer hoe meer mensen naar bepaalde vogels gaan zoeken, hoe groter de kans is op verstoring. Dit geldt natuurlijk voor nesten maar natuurlijk ook voor bijvoorbeeld uilenslaapplaatsen. Dit soort bijzonderheden kun je beter niet vertellen, vind ik. Er zijn meer risico's dan alleen verstoring. Zolang er mensen zijn die er veel geld voor over hebben om een opgezette vogel op de schoorsteen te hebben zullen vogels gestroopt worden. (Niet alleen vogels. De aandoenlijke opgezette reekalfjes zijn meestal ongeboorte jongen geweest van drachtige reeën die gestroopt werden!) Hoel wat vogelaars weten welke, soms zeldzame, grote zoogdieren er voorkomen in de Maashorst en ook waar zij voorkomen en hoe hun sporen er uitzien.

Deze gevoelige informatie moet je zeer vertrouwelijk doorgeven om zodoende onnodige verstoring en eventueel zelfs stroparij te voorkomen. Dit betekent niet dat er nu ineens niets meer mag. Het blijft leuk om braakballen te laten zien, als je er maar niet teveel nadruk op legt waar je die dingen vindt.

Voorlichting:

Wat is nu eigenlijk het doel van publiekswandelingen? Misschien is het goed dat nog eens op een rijtje te zetten.

Enerzijds is er het doel van de voorlichting over de natuur in het algemeen en de vogels in het bijzonder. Anderzijds maak je mensen bekend met de Vogelwacht en kweek je goodwill voor zowel de Vogelwacht als voor de hele natuurbeschermingswereld. Ik zal proberen een en ander toe te lichten.

Voorlichting betekent dat je mensen informatie geeft om ze bewust te maken van wat er aan vogels te zien is en waarom die vogel op dat moment daar te zien is. Dit kun je toespitsen op alleen de vogel (biotoop, territorium) maar je kunt dit ook verbreden naar bijvoorbeeld hoe goed of hoe slecht het gaat met dit biotoop, welke factoren er invloed hebben op de biotoop en op het voorkomen van die vogel. Hierdoor maak je mensen gevoelig voor het bestaan van vogels en natuur en voor de invloed die wij mensen hebben en zouden kunnen hebben. Dit klinkt wat theoretisch. Een praktijkvoorbeeld:

Op de hei zagen we boomleeuweriken. Dat zijn bodembroeders en ze hebben veel te lijden onder verstoring door loslopende honden. Veel natuurvrienden (en dat zijn alle mensen die met zo'n wandeling meegaan per definitie) hebben een hond en veel mensen laten hun hond vrij rondlopen door bos en over hei zonder te beseffen dat ze daar flinke schade mee aanrichten. Tijdens een voorlichtend praatje kun je mensen daar bewust van maken.

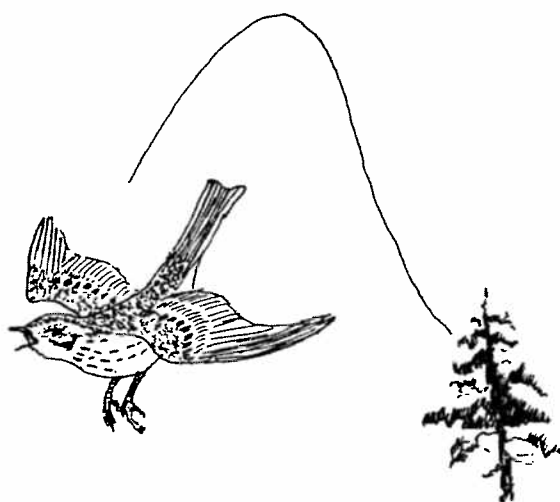
De goodwill van de Vogelwacht is geen doel op zich maar wel mooi meegenomen. Hoe meer mensen er weten dat je bestaat en je een warm hart toedragen des te groter is je maatschappelijk draagvlak. Dat draagvlak heeft de Vogelwacht nodig om ook op de plaatselijke politiek enige invloed te kunnen uitoefenen.

Overigens kan goodwill nog veel meer opleveren. Bij het bezoekerscentrum stond tijdens de vogelkijkdag de bus van Vogelbescherming voorlichting te geven. Die voorlichting bestond met name uit het verkopen van dezelfde artikelen die wij ook kunnen leveren. Ik vind het een prima idee van Vogelbescherming om zo iets aan fondsenwerving te doen. Wij zouden zelf ook best wat meer inkomsten uit verkopen kunnen gebruiken voor de diverse werkgroepen en eventueel het onderhoud van de observatiehutten aan de Grensweg en op Hemelrijk, denk ik.

Als je bij het publiek goed bekend staat zal men gauw geneigd zijn om de goederen die je aanbiedt te kopen. Dit zouden we ook kunnen doen tijdens dit soort dagen. Voor zover ik weet is dit in het bestuur ook al ter sprake geweest.

Een commerciële gedachte? Ja, maar daarom nog niet verkeerd. Er zijn nog een aantal aspecten aan het organiseren van publiekswandelingen die ik niet genoemd heb zoals de rekreatieve kant ervan, de ledenwerving en het effect op de vereniging. Misschien een andere keer.

Jos Marcelissen.



ZWARTJASSEN

De 6 soorten kraaiachtigen die in Nederland broeden zijn op een uitzondering na alle zwart van kleur.

Deze uitzondering is de Vlaamse Gaai. De rest van de groep bestaat uit de zwarte kraai, de roek, de kauw, de ekster en de raaf.

De raaf is een zeldzame broedvogel, (ongeveer 20 paren) die we verder niet zullen behandelen.

Alle kraaiachtigen zijn bekend, berucht en worden vooral door de jagers verguisd en met alle mogelijke middelen bestreden. Ook onder de vogelaars zijn er nog steeds te vinden die de kraaiachtigen willen bestrijden. Toch zou ik bij deze gelegenheid een pleidooi willen houden voor de kraaiachtigen.



De zwarte kraai.

Iedereen kent wel de zwarte kraai. Overal en in een grote verscheidenheid aan landschapstypen komt de zwarte kraai voor.

In heel de gemeente Uden kom je de soort wel tijdens elke wandeling tegen.

Kraaien zijn echte alleseters. Het voedsel wordt gevormd door granen, zaden, insecten, wormen, eieren, jonge vogels en ook veel afval. Vooral het ontstaan van de grote vuilnisbeiden in Nederland heeft een positieve invloed gehad op het toenemen van het aantal zwarte kraaien.



De soort is in Nederland een stand- en zwervogel. De broedparen houden het hele jaar door een territorium bezet. De nesten worden in bomen gebouwd, bij ons in de omgeving zijn dit dikwijls grove dennen.

Meestal worden 4-5 eieren gelegd en 1-2 jongen grootgebracht. Dit verlies ontstaat door predatie van vooral niet-broedende in groepen opererende zwarte kraaien. Daarnaast behoren ook de mens en de havik tot zijn predatoren. De niet-broedende zwarte kraaien vormen een broedreservoir of broedsurplus. Dat wil zeggen dat als er een broedvogel wegvalt zijn plaats onmiddellijk wordt overgenomen door een niet-broedende zwarte kraai uit het broedsurplus.

Een jager zal dus net zolang broedvogels moeten schieten tot het broedsurplus opdraakt alvorens hij een achteruitgang constateert van het aantal broedende zwarte kraaien. Veel jagers menen door het schieten van zwarte kraaien ervoor te zorgen dat de vogelstand wordt behouden omdat zwarte kraaien veel eieren en jonge vogels eten. Uit onderzoek is echter gebleken, dat achteruitgang van bepaalde vogelsoorten niet te wijten is aan de zwarte kraai. Ook hier blijkt weer dat de hoeveelheid voedsel de stand van de zwarte kraaien bepaalt en niet de zwarte kraaien bepalen hoeveel vogels er zijn.

Inderdaad kunnen zwarte kraaien schadelijk zijn voor de landbouw, maar daar staat tegenover dat ze veel schadelijk insecten eten.

Ook zijn zwarte kraaien belangrijk voor een aantal roofvogels die zelf geen nest bouwen.

Uit onderzoek is gebleken dat kraaienbestrijding, zowel met het geweer als met een kraaienvangkooi, weinig helpt. Dit komt vooral door het broedsurplus. De zwarte kraaien die bijv. op de Brobbelbies worden weggevangen d.m.v. de kraaienvangkooi, krijgen vrijwel onmiddellijk daarna gezelschap van de broedsurpluskraaien. Dit wil zeggen dat er continue op de Brobbelbies



een 100 tot 200 zwarte kraaien aanwezig zijn, omdat hiervoor het voedsel aanwezig is. Hoe intensief er de jager ook blijft wegvangen, het blijven er ongeveer 100 tot 200. Vandaar dat vele natuurbeschermers ervoor pleiten om niet de soort te bestrijden maar de voedselvoorziening. Bijvoorbeeld het afdekken van vuilnisbelten en het beter afdekken van voederkuilen. Deze voorzieningen reguleren het aantal zwarte kraaien, en niet de jagers.

De roek.

De roek lijkt veel op de zwarte kraai, zeker wat grote betreft, maar verschilt vooral op 2 punten.

Ten eerste zijn de poten langer bezet met veren dan bij een zwarte kraai. "De roek heeft een lange broek".

Ten tweede, het meest in het oog springende kenmerk is het ontbreken van veren bij de snavelbasis.

De roek komt vooral voor in parkachtige cultuurlandschappen. Zo broeden ze in het centrum van Uden in de buurt van de Duizendschoonstraat in een aantal eiken.

Voor 1950 was de roek een algemene broedvogel in ons land. Er waren toen zo'n 50.000 paren. Door het gebruik van ontsmettingsmiddelen en de jacht verminderde dit aantal tot 10.000 paren. Dit aantal kon vooral snel verminderen doordat de roek een koloniebroeder is. Hierdoor kon betrekkelijk gemakkelijk en in korte tijd een volledige kolonie worden vernietigd. Vandaar dat op dit moment de soort in het westen van het land nog steeds schaars is.

Door het stoppen van de jacht en het minder gebruiken van ontsmettingsmiddelen is het aantal paren weer gestegen tot 20.000. Het grootste gedeelte van het jaar voedt de roek zich met dierlijk voedsel, vooral ritnaalden. Hierdoor is de soort meer een welkome gast als een lastpak voor de landbouw. Wel kan de roek zich voeden met zaden van pas ingezaaide akkers.

De kauw.

De kauw is kleiner dan de zwarte kraai en de roek. Verder verschilt de soort van de overige twee door zijn grijze kop. Vooral als de zon erop valt kun je dit kenmerk goed waarnemen.

De kauw kom je vooral tegen in dorpen en steden waar de soort vooral in schoorstenen broedt. Ook zie je de kauwen veel rond kerktorens waar ze de naam torenkraai hebben gekregen.

Ook in de bossen zie je kauwen. Hier broeden ze dikwijls in oude spechtenholen. Ook kauwen zijn vogels die, net als de roek, koloniegewijs broeden, alleen is de kolonie minder dicht op elkaar gepakt als bij de roek. (bijv. van schoorsteen tot schoorsteen).

Ook buiten de broedtijd zie je de kauwen bijna altijd in groepen. De kauw is een alleseter. Gedurende het grootste gedeelte van het jaar vormt plantaardig voedsel zijn hoofdvoedsel. Daarnaast eet de soort vooral in het voorjaar veel verschillende insecten en hun larven. Ook profiteert de kauw steeds meer van straataval en vuilnisbelten.

De kauw wordt nogal eens verdacht van het eten van eieren en jongen van zangvogels. Dit gebeurt echter plaatselijk en op kleine schaal en waarschijnlijk alleen bij toeval. Er wordt niet



gericht naar nesten gezocht.

Het bestrijden van de kauw heeft geen enkele zin omdat ook bij de kauw de stelregel, het voedsel bepaalt het aantal kauwen, geldt. Willen we het aantal kauwen verminderen dan zal ook hier een aantal invloeden van de mens moeten veranderen. (afdekken vuilnisbelten).

wordt vervolgd.

John Hermans.



KRAAI

Regen sijpelt overvloedig
Zwarte vlerken vliegen heen
Ieder najaar stemt mismoedig
Kraaien, kraaien in de reën.



EKSTER

Er is geen vogel oversekster
Er is geen beest zo immoreel
Als: akkermoai, de bonte ekster
En daarom zijn er ook zoveel.



KILLE KIL

Het was kil in de Kil van Hurwene.

Maar John- Jan- Willem-Jantje-Rien-Willie-Piet-Johan-Marie-Wim-Joep-Floor-Bart-Stephanie-Getrude en Wim (van de post) gingen er hene.

Het was de moeite weer eens dubbel en dwars waard daar in de Bommelerwaard.

Ik hou maar gauw op met het rijmen en dichten om me meer op de vogels te richten.

Zo....de 18e december begon koud, maar droog. Zelfs een waterig zonnetje waagde het bleke koppie door het wolkendek heen te steken. Zo rond kwart voor negen (het brabantse "ketierke" werd weer in ere gehouden) zet de kolonne zich in beweging. Bij Kerkdriel draaiden we de snelweg af; een rustige weg bracht ons naar Rossum; een oud slaporig Gelders dorpje met een paar mooie patriciers huizen tegen de Waaldijk aangedrukt.

Toen we boven op de dijk waren bleek dat de chauffeurs echte vogelwachters waren. Het tempo ging omlaag en uiteindelijk stopten we om de eerste watervogels te aanschouwen. Knobbelswanen, tafeleenden en meerkoeten dainden mee op de golven die werden veroorzaakt door het drukke verkeer op de rivier.

Niet even buiten het plaatsje werden de auto's geparkeerd en begon de tocht te voet. Al gauw keken we alle windrichtingen uit om naar de vele formaties ganzen te kijken. Meestal kolganzen. Een klucht kieviten toonde aan dat ze de winter nog niet zo serieus namen. Een aalscholver keek ons vanaf een dode boomtak aan; zo van : motte jullie niet naar de kerk?

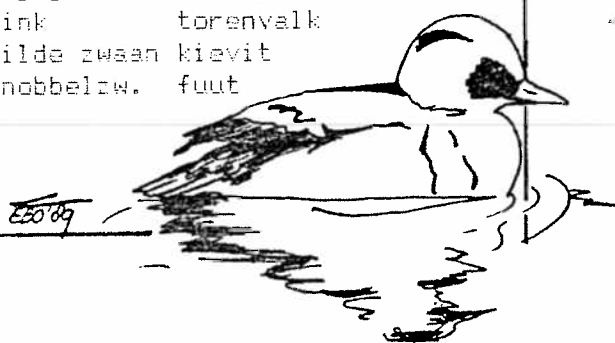
Vooraan werd te hard gelopen en die misten toen natuurlijk de pijlstaart en de grote lijster.

Joeps grote oren, recentelijk getraind in Jans Piepshow, vernamen het eerst wat sobere lijstengeluidje. Graspiepers deden de diverse Petersons en Tirions te voorschijn komen. Ja hoor, het waren graspiepers.

Oei 't was wel koud op den diek. Toen halverwege die dijk ook nog afgesloten was draaiden we terug, maar nog niet helemaal uit het veld geslagen. Na wat geharrewar, welles/nietes en zelfs wat schijnbewegingen scheidden zich toch een groepje chauffeurs van de wandelaars. De wandelaars kregen nog een grote bonte specht en een zanglijster te zien alsmede een zestal kramsvogels. Toen de auto's zich weer bij de wandelaars hadden gevoegd, hadden die een paar nonnetjes gezien (in het water dan). In feite werd de waterkoude maar boeiende ochtend afgesloten met koffie en (aangebrande) chocolademelk. Het cafe aan de dijk slechts getooid met een kerstboom en een zwijgende biljarter werd duidelijk opgefleurd door de invasie van Brabantse pastvogels.

Het uiteindelijke resultaat leverde 41 vogelsoorten op.

tafeleend	nonnetje	merel	holenduif	waterhoen
wilde eend	kokmeeuw	meerkoet	koolmees	graspieper
kuifeend	zilvermeeuw	kraai	pimpelmees	kolgans
pijlstaart	gr.mant.meeuw	kauw	roodborst	rotgans
slobeend	bl.reiger	roek	sijsje	buizerd
smient	zanglijster	ekster	vink	torenvalk
wintertaling	grote lijster	vlaamse gaai	wilde zwaan	kievit
aalscholver	kramsvogel	houtduif	knobbelsw.	fuut
meerkoet				



Tot slot nog wat kanttekeningen:

- Wist u datStephanie nonnetjes op 400 meter kan zien zonder kijker?
-diezelfde Stephanie (ook zonder kijker) blauwborstjes ziet op 3 meter.
-Willie weer een van halsbrekende toeren uithaalde op de dijk om de vrouwtjes te imponeren.
-er geruchten gaan dat er een 2e piepshow komt (kwalitatief natuurlijk minder dan die van Jan)
-Joep alle gewicht in de schaal stelt om vastgelopen auto's te ontzetten. (volgens de typiste van dit blad ook om de vrouwtjes te imponeren!!!!)
-Johan de sombere, eenzame biljarter vroeg of ie had gewonnen.
-Joep vindt dat Rien een heel moeilijke telescoop heeft.
-dat er aan de overkant van de Waal echt een rotgans zat.
-de schrijver (J.E.) dingen verzwijgt, zoals zijn nieuwjaarsslippertje....

Houdoe

De zwarte specht (Joep Esser)



"SINT" KERKUIL

Daar er vanuit het kerkuilenoverleg Noord-Brabant gevraagd werd om braakballen te verzamelen vanwege een voedselonderzoek van de kerkuil, hebben we dit jaar al vrij vroeg de kerkuilenkasten bezocht.

Tijdens deze controle kwam naar voren dat de kerkuil inderdaad een goede winter heeft gehad. We hadden al een verhaal gehoord van Ger v.d. Oetelaar (provinciaal coordinator) dat er een kerkuil gedurende de hele winter had zitten broeden en met succes een jonge kerkuil heeft grootgebracht.

Tijdens de controle in ons gebied op 20 maart hadden de kerkuilen weliswaar geen jongen, maar toch zaten maar liefst 3 paren al op eieren te broeden. Een paar had zelfs al 4 eieren wat betekent dat het vrouwtje op z'n laatst op 12 maart al begonnen is met het leggen van het eerste ei.

Dit is uitzonderlijk vroeg in vergelijking met andere jaren wanneer pas in april/mei met het eieren leggen wordt begonnen. Het tweede paar had 2 eieren en van het derde paar is bekend dat ze zitten te broeden. Alleen weten we hier niet hoeveel eieren het vrouwtje al heeft gelegd.

Verder waren in twee kasten meer al een paartje kerkuilen aanwezig, alleen zaten deze nog niet te broeden.

Ook lagen in enkele kasten braakballen van kerkuilen waar voorheen ook nog nooit een kerkuil had gezeten. Op dat moment zaten in die kasten geen kerkuilen meer maar het feit dat er braakballen gevonden zijn geeft wel aan dat ze de kasten kunnen vinden.

Voorwaar al een schitterend resultaat met 5 paren kerkuilen in ons gebied, mede gelet op het feit dat niet alle kasten zijn gecontroleerd.

Dat het niet altijd soepel verloopt, bewijst wel de controle van John, Wim en Johan van een kerkuilenpaar in een kerk.

Het begon al goed want de pastoor was niet thuis, maar de koster was wel thuis en had ook nog een bos sleutels van de kerk. Na de steile wenteltrap beklommen te hebben kwamen we boven aan bij een gesloten deur. Alle sleutels geprobeerd en jullie raden het al, de goede sleutel zat er niet tussen. Dus maar weer omlaag en aangekomen bij de pastorie kregen we het lumineuze idee om te kijken of we een sleutel hadden die ons toegang verschafte tot de pastorie.

In de pastorie wisten wij namelijk de sleutel te hangen van de deur in de kerktoren. En jawel hoor, dit lukte ook nog. Weliswaar viel een sleutel achter het gasfornuis en liep de kat van de pastoor naar buiten toe, maar deze twee dingen konden toch weer vrij vlug recht gezet worden.

Boven in de kerk aangekomen werd het deksel van de kerkuilenkast opengemaakt. Een kerkuil vloog via de inlooppijp naar buiten, maar de andere bleef ons enige tijd aankijken. Wim hield het deksel enige tijd open om ook Johan de kans te geven de kerkuil te kunnen zien. Deze was namelijk iets achterop gebleven. (ouderdom?) De kerkuil had hier echter geen zin in en vloog pardoos de kerk in. Boven in de kerktoren vloog de uil van hoek naar hoek, telkens rustend op een uitstekende steen.

De kerkuil zijn gang laten gaan konden we niet, want nergens kan de uil vanuit de kerk naar buiten vliegen. Dus moesten we de uil vangen. Pas na ruim een half uur lukte het ons om de uil,



uiteraard ongedeed, te pakken te krijgen.
Zo kreeg ook Johan een herkansing en zie je dat het niet altijd gemakkelijk is om kerkuilen te controleren. Niettemin blijft het een schitterende bezigheid die alle leden van onze kerkuilengroep graag beoefenen.

John Hermans.

KERKUIL

De kerkuil wil niet meer gedijen
Verspreiding: slecht, bestand: gering
Dit komt door gif noch jachtpartijen
Maar louter door ontkerstening.

INVENTARISATIE

In het toekomstig park "De Maashorst" hebben afgelopen jaar de inventarisaties plaatsgevonden.

Het park is nog niet omheind en de akkers zijn normaal beteeld met o.a. mais en grasland, naast een enkel perceel met wortelen, rogge en erwten.

Het komende jaar worden de akkers i.v.m. compensaties voor de laatste maal ingezaaid. Eind 1989 zal, indien alles volgens plan gaat, begonnen worden met de omheining, maar de definitieve indeling en grootte van het gebied zijn nog niet bekend.

Het ziet ernaar uit dat de gemeente Uden zal afhaken. Als reden wordt aangegeven dat er reeds eigen beheersplannen in uitvoer zijn. De gemeenten Zeeland en Schayk hebben nog geen besluit genomen voor zover mij bekend.

Voor de inventarisaties is het gebied verdeeld in een drietal routes zoals reeds eerder beschreven in de "Slechtvalk" (nr. 1, 1988, zie ook bijgaande kaart).

Route 1 omvat het gebied rond de Grensweg, route 2 het middengebied en route 3 de Schaykse Vennetjes. Elke route duurt ongeveer 2,5 uur.

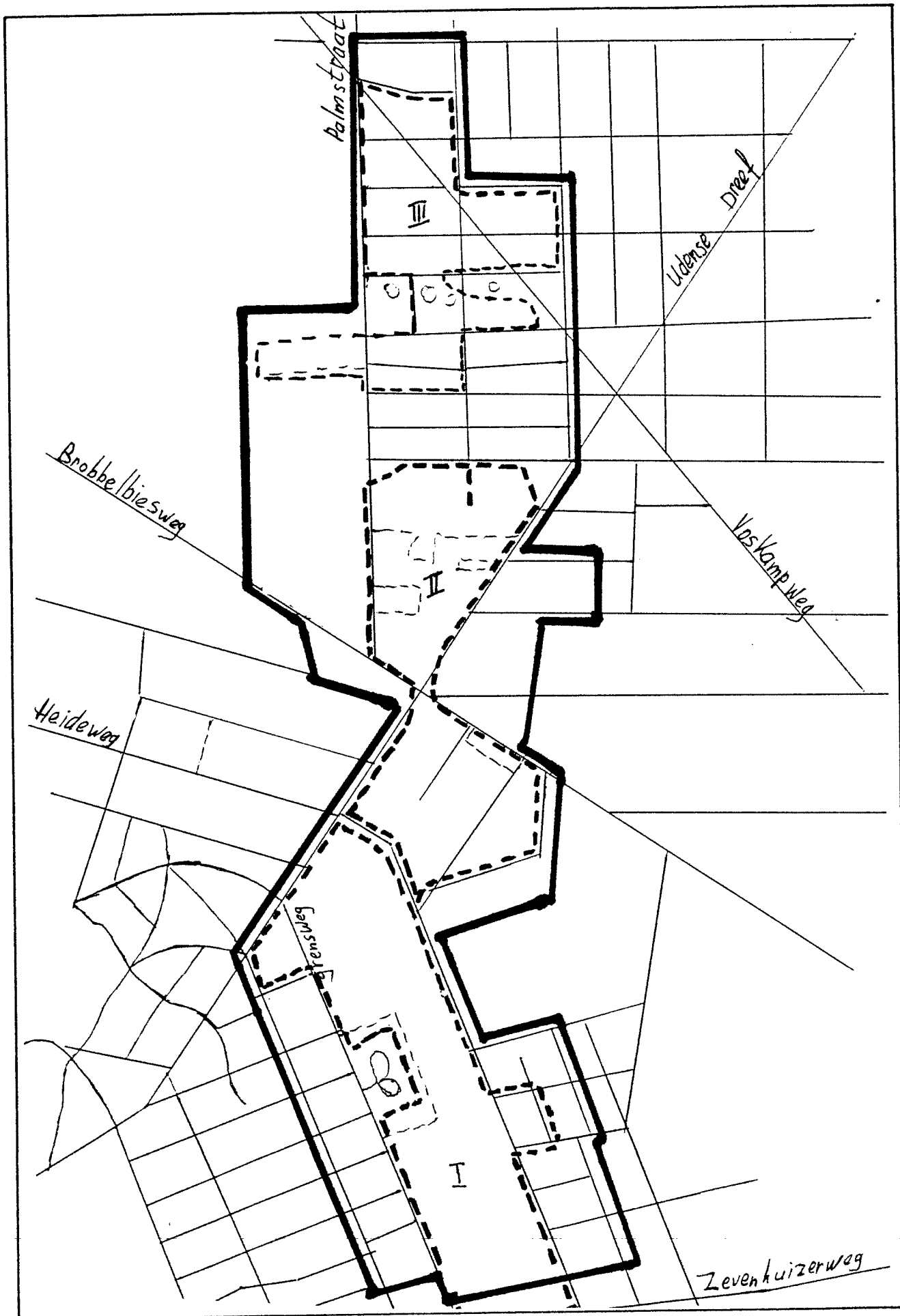
Voor de inventarisatie is de zg. integrale gebiedstelling voor alle vogels toegepast. (turfmethode)

Enkele kensoorten van het gebied zijn ingetekend en verder verwerkt op soortenkaarten volgens BMP-methode. Uit deze gegevens is het aantal broedterritoria afgeleid.

De gegevens van de stootvogels welke in het park broeden zijn verzameld en bewerkt door Ivo van Lanen en Martin van de Elzen.

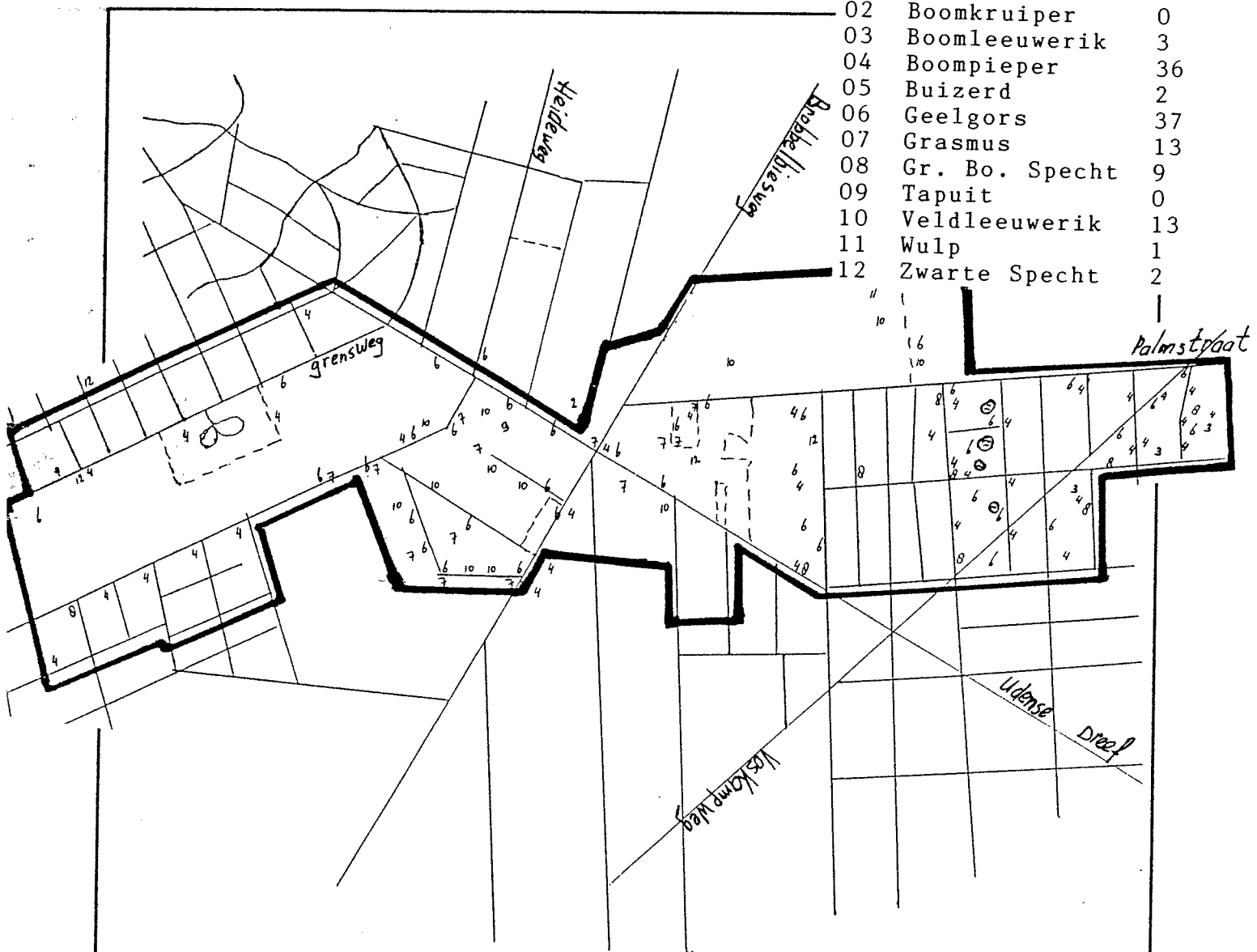
Aantal broedterritoria van de kensoorten:

1. havik	1
3. boomleeuwerik	3
4. boompieper	36
5. buizerd	2
6. geelgors	37
7. grasmus	13
8. grote bonte specht	9
10. veldleeuwerik	13
11. wulp	1
12. zwarte specht	2

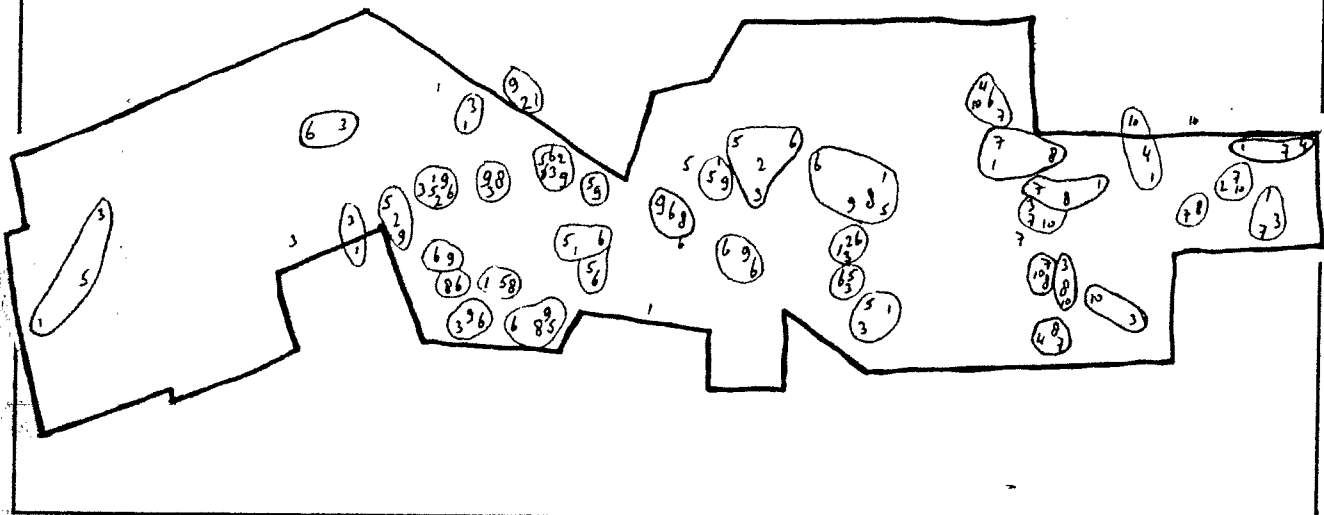


Broedterritoria

01	Havik	1
02	Boomkruiper	0
03	Boomleeuwerik	3
04	Boompieper	36
05	Buizerd	2
06	Geelgors	37
07	Grasmus	13
08	Gr. Bo. Specht	9
09	Tapuit	0
10	Veldleeuwerik	13
11	Wulp	1
12	Zwarte Specht	2



Geelgors
territoria: 37



In totaal zijn het afgelopen jaar een 15-tal inventarisaties uitgevoerd in clubverband. De opkomst was wisselend, maar wordt steeds beter, meestal 7-12 personen. Er zijn in totaal 87 soorten waargenomen. Dit is toch prachtig en benadert het aantal soorten welke tijdens een Waddenexcursie worden waargenomen. Onder normale omstandigheden worden per route 30 soorten waargenomen. Zie de tabel voor preciezere gegevens.

	28-02	20-03	24-04	07-05	29-05	12-06	17-06	25-06	03-07	07-08
1 beflijster	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
2 blauwe reiger	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0
3 blauwe kiekendief	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4 boerenwaluw	0	2	5	26	4	5	20	0	14	5
5 bonte kraai	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 boomkruiper	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7 boomleeuwerik	0	0	0	1	1	0	1	0	1	0
8 boompieper	0	32	13	19	1	8	22	16	2	3
9 boomvalk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10 buizerd	3	5	8	3	0	7	5	4	10	3
11 ekster	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0
12 fazant	1	10	3	11	1	2	5	2	2	0
13 fitis	0	64	36	27	7	22	26	17	11	3
14 fluit	0	0	0	2	1	0	2	0	0	0
15 geelgors	19	45	16	21	2	15	28	10	8	4
16 gekraagde roodstaart	0	0	5	6	2	0	3	0	0	0
17 gele kwikstaart	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
18 gierzwaluw	0	0	0	4	3	5	5	0	1	0
19 goudhaantje	1	13	7	3	2	5	7	4	3	4
20 goudvink	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
21 grasmus	0	0	2	13	0	10	22	6	12	2
22 graspieper	0	16	34	0	0	10	7	4	5	2
23 grauwe gans	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24 grauwe vliegenvanger	0	0	0	1	0	2	0	0	0	0
25 groene specht	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0
26 groenling	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
27 grote bonte specht	6	10	1	6	1	1	11	7	5	8
28 grote lijster	1	4	2	2	0	1	4	0	0	0
29 grutto	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0
30 havik	5	2	1	0	2	0	1	1	0	2
31 heggemus	1	1	0	1	1	0	3	0	1	0
32 holenduif	1	3	2	2	0	2	3	1	6	0
33 houtduif	93	25	11	13	3	9	9	2	3	2
34 huismus	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0
35 kauw	4	15	7	1	0	0	1	0	0	0
36 keep	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0
37 Kievit	8	41	60	15	16	155	16	11	6	0
38 kleine plevier	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0
39 kneu	0	85	21	12	2	0	3	0	0	0
40 koekoek	0	0	0	3	0	0	4	0	0	0
41 kokmeeuw	10	0	0	9	0	6	120	0	19	0
42 kolgans	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
43 koolmees	16	23	18	10	4	7	23	16	2	24
44 koperwiek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
45 kraanvogel	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
46 kramsvogel	10	2	0	0	0	0	0	0	0	0
47 kuifmees	3	5	6	1	3	4	1	0	2	0
48 matkopmees	1	6	4	3	0	1	6	5	1	1
49 meerkraai	0	5	5	0	0	0	0	0	0	0
50 merel	15	21	17	12	2	15	20	12	10	13
51 nachtegaal	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
52 nijlgans	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
53 patrijs	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
54 pimpelmees	9	9	9	5	1	11	11	3	3	8
55 rietgors	0	17	15	0	0	0	0	0	0	0
56 ringmus	62	0	2	0	0	0	0	0	0	0
57 roodborst	3	24	21	9	4	13	23	17	10	3
58 scholekster	0	5	3	0	0	0	3	0	4	0
59 slobbeend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60 sperwer	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0
61 spotvogel	0	1	0	0	0	1	4	0	0	0
62 spreeuw	310	10	12	9	3	87	6	0	2	0
63 staartmees	0	0	3	3	2	0	2	21	4	0
64 sijs	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0
65 tapuit	0	0	0	7	0	0	0	0	0	0
66 tjiftjaf	0	27	20	16	5	10	20	7	10	1
67 torenvalk	4	1	2	1	0	2	0	0	0	1
68 tortelduif	0	0	1	2	1	0	1	2	1	0
69 tuinfluit	0	0	0	26	2	4	9	4	4	1
70 turkse tortel	0	0	1	7	0	1	9	0	3	0
71 veldleeuwerik	52	10	2	8	1	7	14	3	5	0
72 vink	61	33	31	38	10	27	31	19	21	6
73 vlaamse gaai	6	14	7	5	1	4	3	1	3	7
74 watersnip	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0
75 wielewaal	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
76 wilde eend	6	23	12	13	0	8	0	0	0	0
77 winterkoning	0	11	10	10	2	9	13	15	11	12
78 wintertaling	0	2	0	0	0	0	0	4	0	0
79 witte kwikstaart	0	3	0	3	0	1	3	1	0	0
80 wulp	1	3	2	1	0	0	2	3	0	0
81 zanglijster	0	6	2	2	0	2	6	1	3	0
82 zilvermeeuw	5	0	0	0	0	0	4	0	12	0
83 zwarte kraai	29	51	52	25	13	19	26	10	13	17
84 zwarte mees	0	0	3	1	2	0	1	0	0	0
85 zwartkop	0	14	12	17	0	9	12	2	8	0
86 zwarte roodstaart	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
87 zwarte zucht	0	1	2	0	0	0	1	0	0	0

Naast deze waarnemingen zijn eind 1988 maar liefst 138 kraanvogels gezien, vnl. op (of over) de Brobbelbies; dit door individuele clubleden.

De gegevens van de inventarisatie worden doorgegeven aan Staatsbosbeheer om te verwerken in een beheersplan.

Van het gebied wordt momenteel een biotooppomschrijving gemaakt door Wim Hoefs, Simon Koopmans, Piet de Jong en Gerrit Schotveld onder coordinatie van Wim Hoefs. Alvast bedankt!!

02-09	27-09	23-10	06-11	13-11	27-11	12-12	Totaal	* trefkans
0	0	0	0	0	0	0	1	3
0	0	0	0	0	0	0	3	13
0	0	0	0	0	0	2	2	3
16	14	0	0	0	0	3	122	49
0	0	0	0	3	0	3	6	3
0	0	0	0	0	0	1	4	9
0	0	0	0	0	0	0	4	10
0	5	0	0	0	0	0	128	60
0	1	0	0	0	0	0	1	1
3	1	2	5	1	10	7	82	37
0	0	2	5	0	0	2	12	77
0	2	1	3	2	9	4	44	24
0	0	0	0	0	0	0	224	68
0	0	0	0	0	0	0	5	60
3	1	37	32	16	38	16	212	9
0	0	0	0	0	0	0	16	100
0	0	0	0	0	0	0	16	23
0	0	0	0	0	0	0	1	3
0	2	15	17	5	20	5	113	24
0	0	0	0	0	0	0	1	77
0	0	0	0	0	0	0	73	3
0	2	17	3	8	2	1	120	35
0	0	0	0	15	0	26	44	61
0	0	0	0	0	0	0	3	9
0	0	0	1	0	2	2	5	8
0	0	2	0	0	5	0	8	16
2	4	16	11	5	11	3	115	13
0	0	0	0	0	1	0	15	78
0	0	0	0	0	0	0	5	32
0	3	3	1	1	2	0	25	7
0	0	3	2	0	2	0	13	45
4	1	1	2	0	2	10	48	50
5	6	300	37	3	245	0	1000	51
0	0	0	0	0	0	0	2	97
0	0	38	0	5	4	0	76	8
0	0	9	15	0	115	13	152	30
16	5	140	0	0	0	30	536	17
0	0	0	0	0	0	0	3	73
1	0	3	0	3	0	0	133	7
0	0	0	0	0	0	0	7	45
0	17	33	100	5	109	1	430	17
0	0	0	0	0	88	0	88	51
5	12	27	39	10	31	21	305	3
0	0	12	50	3	0	0	65	97
0	0	0	0	0	0	0	1	11
0	0	22	7	27	15	5	86	3
0	4	11	9	1	11	3	64	21
1	3	13	17	6	24	4	101	56
0	0	0	0	0	0	0	10	73
5	4	12	17	0	16	24	225	13
0	0	0	0	0	0	0	2	97
0	0	0	0	0	2	0	2	7
0	0	0	0	0	0	0	1	3
7	5	9	25	4	23	23	166	4
0	0	7	11	1	30	0	81	90
1	0	12	71	0	44	6	198	20
6	5	11	11	10	18	6	198	41
0	0	0	0	0	0	0	16	97
0	0	0	0	0	0	1	1	40
0	0	0	4	0	1	4	16	3
0	0	0	0	0	0	0	6	21
0	0	22	9	0	29	80	619	17
1	2	8	66	5	9	2	129	70
0	0	2	29	0	3	6	43	57
0	7	0	0	0	0	0	14	12
0	0	0	0	0	0	0	123	12
0	2	2	0	0	2	0	19	41
0	1	0	0	0	0	0	9	37
0	0	0	0	0	0	0	57	26
0	0	0	0	0	0	0	21	59
0	0	0	0	0	0	0	21	23
6	4	100	105	2	62	0	388	76
0	5	40	113	42	208	350	1000	100
0	0	21	15	5	12	7	118	82
0	0	0	0	0	0	3	8	12
0	0	0	0	0	0	0	1	3
0	0	6	8	0	0	0	77	39
2	1	3	5	2	4	0	133	84
0	0	0	0	0	0	0	8	8
2	1	2	0	0	0	0	16	25
0	2	0	0	0	1	0	15	24
0	0	0	0	0	0	0	24	46
0	1	63	4	26	0	20	135	30
59	4	46	65	8	37	41	566	100
0	0	13	1	1	8	4	35	23
0	0	0	0	0	0	0	82	71
2	0	0	0	0	0	0	2	6
0	1	3	0	2	4	0	15	34

Het nieuwe seizoen is alweer gestart en de opkomst was redelijk tot goed. Vooral in het broedseizoen worden meerdere keren per maand inventarisaties georganiseerd. Het ligt in de bedoeling om de begintijd wat te vervroegen naar 7.30 uur of nog liever 7.00 uur, indien dit goed bevalt, gaarne jullie mening!
De beste tijd voor vogelwaarnemingen is rond zonsopgang tot max. 4 uur hierna!! Na deze periode missen we erg veel soorten.

Ook is dit jaar een nieuw project gestart, nl. inventarisatie van Kooldert en de Raktse (Annabos) en Loose Beemden. Deze gebieden worden door enkele leden geïnventariseerd volgens de BMP-methode (Broedvogel Monitoring Project) van SOVON. De verkregen gegevens gaan naar Staatsbosbeheer voor gebruik bij vaststellen van beheersplannen en naar het SOVON om te verwerken in de landelijke broedvogel atlas.

De Raktse en Loose Beemden worden door Jan Verhoeven en Henk van de Acker beheerd, terwijl Joep Esser en ondergetekende als schaduwpaar meedraaien om ervaring op te doen met BMP.

Kooldert wordt belopen door John Hermans en Wim Janssen. Hier doet Rien de Mol ervaring op.

Ernest de Groot heeft biotoopomschrijvingen gemaakt en fungeert tegelijkertijd als coordinator naar Staatsbosbeheer en het IVN Uden.

Vorder ligt het in de bedoeling om Kooldert als Vogelwacht Uden in beheer te nemen, dit in nauwe samenwerking met Staatsbosbeheer.

Hiertoe is de werkgroep Kleinschalig Landschapsbeheer weer nieuw leven ingeblazen en zullen Gerrit Schotveld, Wim Hoefs en Simon Koopmans de organisatie op zich nemen van een knotprogramma.

Hopelijk kan in het komende winterseizoen er voor de eerste keer weer gekapt en gesnoeid worden. Tezijnertijd zal dan een beroep op de leden gedaan worden om op een zaterdag mee te helpen!!

Omtrent het BMP-project vind je verderop een wat uitgebreidere beschrijving.

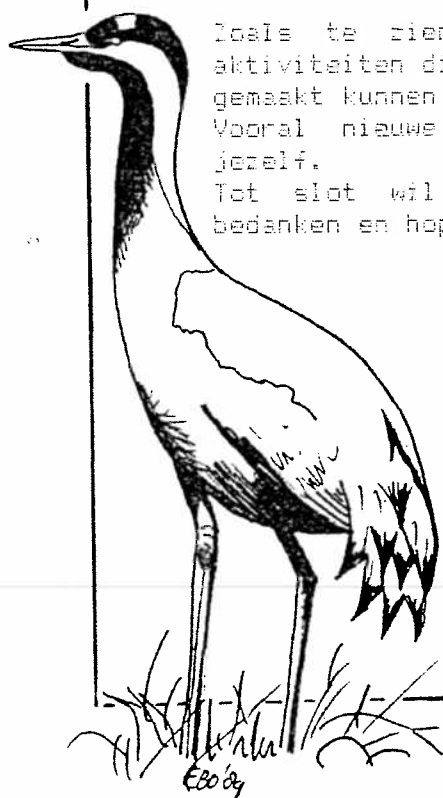
Zoals te zien is, zijn er rond het inventariseren weer volop activiteiten dit seizoen. Ik hoop dat nog meer leden enthousiast gemaakt kunnen worden om mee te doen.

Vooral nieuwe leden kunnen ook veel leren!! Kom en overtuig jezelf.

Tot slot wil ik iedereen die afgelopen jaar megedaan heeft, bedanken en hopelijk tot ziens op de volgende inventarisatie.

Namens de werkgroep inventarisatie

Jan van Bergen.



B.M.P.

Inleiding

De Vogelwacht inventariseert al weer een tijdje de vogels die in de Maashorst vertoeven. De vogels worden tijdens een wandelroute met "luisterrustpunten" geteld. Een aantal kensoorten worden op een kaart ingetekend.

Dit jaar zal, naast deze methode, in een tweetal natuurgebieden in Uden de BMP-methode door een aantal vogelaars gebruikt worden. In het kort zal ik proberen een en ander over deze methode op een rijtje te zetten.

De BMP-methode is ontwikkeld door SOVON en wordt binnen onze Vogelwacht reeds beoefend door Jan Verhoeven en Henk van de Acker.



BMP-methode

De Bmp-methode is een uitgebreide territoriumkartering voor broedvogels. In de periode maart tot en met juni wordt in een proefvlak de verspreiding van broedvogels vastgelegd.

Door het proefvlak een aantal jaren te bezoeken wordt een inzicht verkregen in de aantalsontwikkeling van vogelsoorten die in dit proefvlak broeden.

Het SOVON hanteert strakke afspraken omtrent de uitvoering van de BMP-methode. De onderzoeker dient zich te houden aan een aantal standaardrichtlijnen m.b.t. het verzamelen en uitwerken van gegevens.

Een eerste vereiste is dat de BMP-er over voldoende vogelkennis beschikt. Omdat ieder vogeltje zingt zoals het gebekt is en jongen piepen zoals de oude vogels zingen is het van belang dat vogelaars hun geluiden kennen!

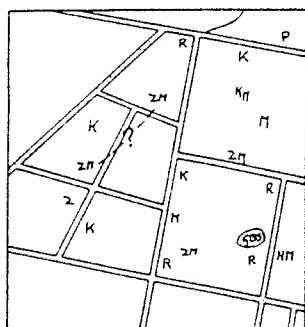
Vorbereiding

Na de keuze van een proefvlak dienen kaarten van het gebied gemaakt te worden.

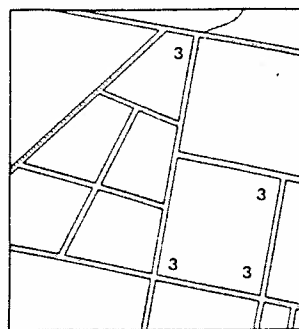
1. kaart met ligging van het gebied.
2. kaart met de begrenzing van het proefvlak.
3. biotoopkaart (bos, ruigte, grasland, akker etc)

Tevens dient de te lopen route te worden bepaald. Het landschapstype en de oppervlakte bepalen samen de bezoekduur en derhalve de te volgen route.

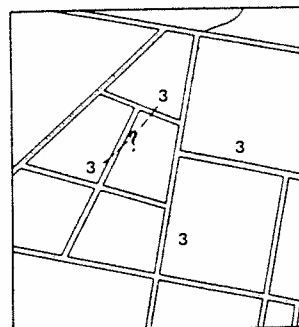
De kaart met de grens van het proefvlak kan aangevuld worden met oriëntatiepunten (wagen, waterlopen, bomen, lijnvormige beplantingen). Deze kaart vormt de veldkaart. Per bezoek wordt 1 veldkaart gebruikt. De veldkaartgegevens worden in een later stadium overgezet op (broedvogel) soortkaarten. (NB Bij 10 bezoeken en 50 vogelsoorten zijn 60 kaarten nodig).



veldkaart 20 april 1982
(bezoek 3)



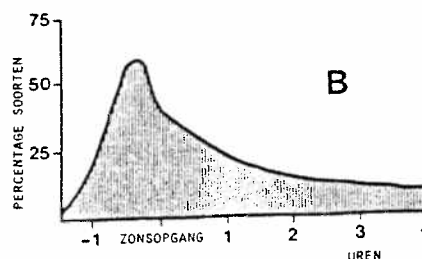
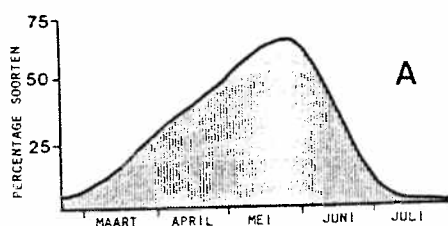
soortkaart van de Roodborst



soortkaart van de Zwarte Mees

Veldwerk

De 7-10 ochtendbezoeken en de 2-3 nachtbezoeken dienen gelijkmatig over de periode maart tot en met juni verdeeld te worden. Sommige broedvogels komen nl. pas laat terug. Na juni kan de inventarisatie bemoeilijkt worden door uitvliegende jongen. De onderzoeker zal zijn proefvlak rond zonsopgang moeten bezoeken. De route moet het gehele gebied doorkruisen. Het beginpunt van de route moet steeds worden veranderd.

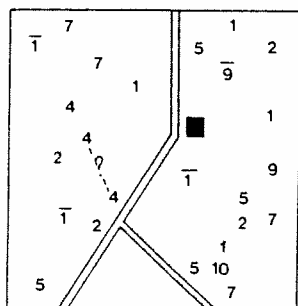


Waarnemingen, die duiden op een territorium of broedpaar, worden verzameld op de veldkaarten. Alle soorten worden per bezoek op 1 veldkaart gezet.

Interpretatie

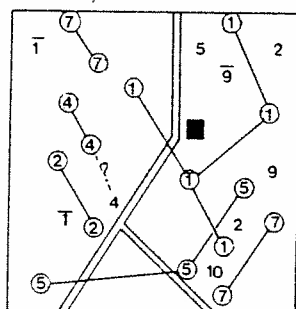
De soorten van de veldkaarten worden verzameld op soortkaarten. Op deze soortkaarten worden de bezoeknummers van de veldkaarten vermeld. Alle waarnemingen worden gebruikt om territoria/broedparen te onderscheiden. (Een territorium staat voor een broedgeval.)

De clusters waarnemingspunten worden via een standaardmethode omgevormd tot territoria. Zo is per territorium een minimaal aantal waarnemingen vereist waarbij er dan weer een aantal tussen de zogenaamde datumgrenzen liggen. Datumgrenzen worden gebruikt om broedvogels van doortrekkers te onderscheiden.



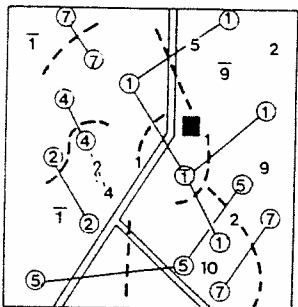
A

Soortkaart



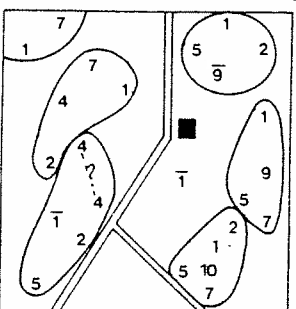
B

Uitsluitende waarnemingen aangeven



C

Globale grenzen aangeven



D

Territoriumkaart

Het uiteindelijke resultaat van de BMP-methode wordt gevormd door de tot territoriukaarten omgevormde soortkaarten en door een telformulier. Op dit formulier worden de waarnemingen van broedvogels per bezoek genoteerd en het totaal aantal broedparen per soort.

Controle

De resultaten van de BMP-methode (soortkaarten en telformulier) worden gecontroleerd door SOVDN en het CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek). Eventuele fouten en/of onwaarschijnlijkheden worden in goed overleg opgelost.

BMP, mijn idee

In ben mij ervan bewust dat mijn beschrijving van de BMP-methode een globale beschrijving is. Toch hoop ik dat er binnen de Vogelwacht nog meer vogelaars zijn die zich in de toekomst met veel energie op de BMP-methode zullen storten. Voor meer informatie kan men terecht bij Jan van Bergen en Jan Verhoeven of in onderstaande literatuur.

Ernest de Groot.

Literatuur

SOVDN, 1985.

Handleiding Broedvogel Monitoring Project (BMP)
Arnhem, 73 blz.

M.F.H. Hustings e.a., 1985.

Vogelinventarisatie Achtergronden, richtlijnen en verslaglegging,
Natuurbeheer in Nederland deel 3
Wageningen - Pudoc, Zeist - Vogelbescherming, 495 blz.



....Er zijn nog 260
wachtenden voor u..

NESTKASTEN

Het afgelopen broedseizoen zijn de aanwezige nestkasten gemiddeld 5% gecontroleerd.

Begonnen werd op eind april en de eerste week van mei, de laatste controle vond op 28 juni plaats.

Het totaal aantal kasten bedroeg in 1988 nog 173 stuks.

Dit betekent een kastgemiddelde van 57,5 kast per groep van twee man.

Opmerkelijk over het afgelopen broedseizoen is dat er vrijwel geen tweede broedsel waren. De meeste kasten werden later als anders, half mei, bezet, terwijl de andere jaren begin mei al volop bebroed was. Waarschijnlijk is dit te wijten aan het extreem natte jaar waardoor in de broedperiode niet die optimale conditie bij de vogels bereikt wordt, die noodzakelijk is om te broeden.

Als de kast eenmaal bezet was geweest volgde er praktisch geen tweede broedsel meer. De oorzaak is niet helemaal duidelijk.

Voor het broedseizoen 1989 vindt een nieuwe indeling van controlegroepsamenstelling plaats. De groep die eerst Odiliapeel controleerde, Jan Verhoeven en Rien de Mol splitst zich. Jan gaat samen met Henk vd. Acker een nieuw gedeelte in Uden controleren.

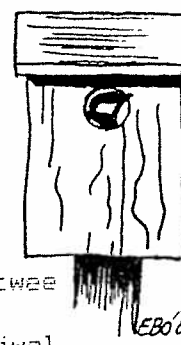
Rien gaat Odiliapeel controleren met Jan van Bergen en Harry van Dijk. De andere groepen blijven gehandhaafd.

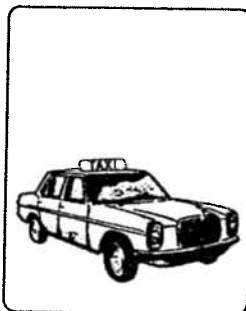
Hier volgen in een tabel de broedgegevens over het afgelopen seizoen van 1988.

soort	broedsels	eieren	jongen	lege k.	verst. kstn	weg
koolmees	59	478	399			
pimpelmees	35	305	278			
zwarte mees	2	13	13			
kuifmees	1	7	5			
totaal	97	803	695	53	8	14



Harry Claessen.





TAXIBEDRIJF
ZIEKENVERVOER

H. J. VAN ZUTVEN

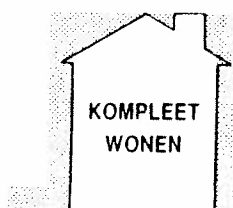
Kastanjeweg 33, 5401 GW Uden
Telefoon 04132-50400
bgg 62537

dames/heren kapsalon
**ria & léon
de bie**
lieve vrouwenplein 9
uden / tel. 04132-62728

OCKHUIZEN
uw slager



MARKTSTRAAT 47 UDEN TEL. 04132 - 62786



VAN DONZEL
UDEN

Prior van Mästraat 6 · Kastanjeweg 66a Tel. 04132 62539

- * MEUBELEN
- BANKSTELLEN
- KASTEN
- EETHOEKEN
- SLAAPKAMERS
- * TAPIJTEN
- * GORDIJNEN



BOONAERTS

MARKT 24 UDEN

TEL 62548

'N GOEIE SLAGER

voor uden en omstreken:

de bruin Verzekeringen

WILHELMINASTRAAT 10a / 5401 CH UDEN TEL. 04132-62348

*alle verzekeringen
financieringen
interpolis e.a.*

snijders metaal

SPECIAALZAAK METALEN-
IJZERWAREN - GEREEDSCHAPPEN

KAPELSTRAAT 1 UDEN.

ACTUELE MODE



Sportief en gekleed in één.
De college-lijn „New Look”,
waarbij vlechtmotieven, kleur-
combinaties en clubmotieven
een grote rol spelen.



prijs f 119,-

schoen-aangevend



SCHOENENHUIS ZEGERS
MARKTSTRAAT 39
5401.GG UDEN
TEL. 04132-63992





Café Dirk van Zutven
Veghelsedijk 42
5401 PB Uden
Telefoon 04132-62827

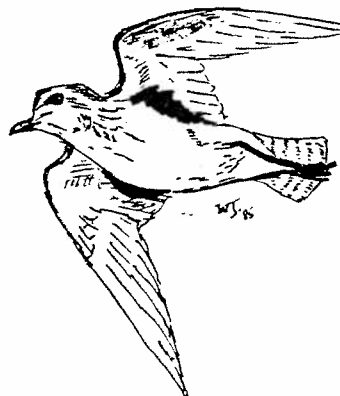


*Voor al uw
tweewielers
en
reparaties*



WIM DE WILT

KERKSTRAAT 4 - UDEN - TEL 62620



VOOR SPORTIEVE KLEDING

W&L BRESSERS

marktstraat 12 uden **mannenmode**

m&m's®

M&M's melkchocolade
smelt in je mond, niet in je hand.

